

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na problematiku slovních úloh s více řešeními, kterým není v odborné literatuře věnována systematická pozornost. Těžištěm práce je pozorování, jak se slovní úlohou s více řešeními pracují žáci a učitelé 1. stupně ZŠ. Teoretická část se soustředí na typologii slovních úloh, fáze jejich řešení a řešitelské strategie. Dále je navržena klasifikace slovních úloh dle počtu řešení a typologie slovních úloh s více řešeními. Významnou část tvoří cíle, s jakými tento typ úlohy může být ve vyučování matematice zadáván a které se mění v závislosti na učiteli a jeho přístupu k výuce. Práce se také věnuje základní charakteristice vyučovacích stylů. Zvolený kvalitativní výzkum metodou pozorování a dotazníku umožňuje popsat práci učitelů se slovní úlohou s více řešeními a identifikovat prvky vyučovacích stylů, konkrétně transmisivního a konstruktivistického, které se v jednání učitelů projevují. Doplnkovou metodou je zvolena analýza vybraných učebnic z hlediska přítomnosti slovních úloh s více řešeními, která odhaluje, zda se takové úlohy v učebnicích vyskytují a s jakými úlohami učitelé a žáci mohou mít zkušenost. Výzkum ukázal, že vyučovací styl učitele se při práci se slovní úlohou s více řešeními projevuje v jeho instrukcích, ve formulaci otázek, kterými žáky usměrňuje, a v jeho způsobu vedení třídní diskuze. Přístup učitele nemusí být plně ovlivněn učebnicí, kterou při vyučování používá. Ve vybraných učebnicích se nacházejí slovní úlohy s více řešeními, které buď explicitně vyzývají k více řešením, či jejich zadání není jednoznačné, čímž umožňují existenci více správných výsledků.

KLÍČOVÁ SLOVA

slovní úloha, více řešení, vyučovací styl, transmisivní přístup, konstruktivistický přístup, žáci 1. stupně ZŠ